

**PŘECHOD Z INSTITUCIONÁLNÍ VÝCHOVY
DO ŽIVOTA
MEZIOBOROVÁ SPOLUPRÁCE**

**doc. PhDr. Věra Vojtová, Ph.D.
PdF MU, vojtova@ped.muni.cz**

PERSPEKTIVA SP P K DÍTĚTI V RIZIKU V KONTEXTU INKLUZIVNÍCH PŘÍSTUPŮ

- Odlišnosti → Potřeba
- Znevýhodnění → Příležitost
- Riziko → Odolnost
Posilování
Zvládání

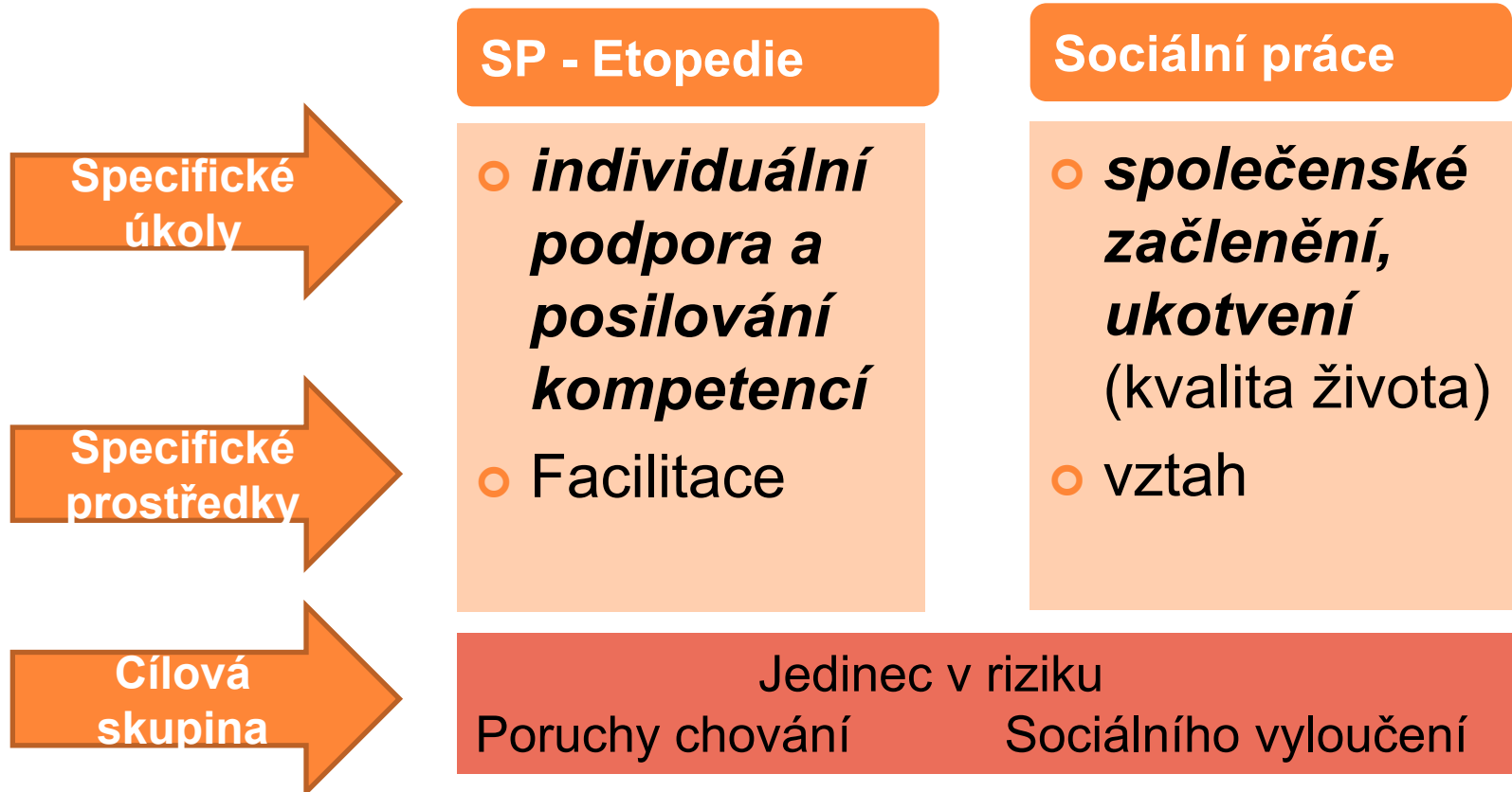

VÝZVY PRO MULTIDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCI

- Multifaktoriální dimenze poruchy chování
 - Bariéry ve fungování – kvalita života
- Dlouhodobé „pobyty“ dětí v ústavní výchově
 - Absence zkušenosti – sociální učení
- Kvalita a příležitost profesní přípravy
 - Nízká vzdělanost – zaměstnání

SPECIFIKA V MULTIDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCI

- Cíl: analyzovat kvalitu začlenění a fungování mladých lidí po ukončení ústavní (ochranné) výchovy v běžném životě.
- Metody: analýza osobní dokumentace VÚM, strukturovaný rozhovor
- Respondenti: 58, z toho 5 chlapců, minimálně 5 let po ukončení ÚV
- Problémy: absence systematické evidence jedinců po ukončení ÚV v systému sociální práce.

Bydlení	Po odchodu z VÚM	Po 3 letech
Vlastní bydlení	1	11
Bydlení u rodičů	29	12
Bydlení s příbuznými	2	6
U přítele	5	6
U kamarádů a kamarádek	0	4
Bydlení v podnájmu	0	3
Příležitostné přespávání, ulice	10	6
Ve výkonu trestu odnětí svobod	0	2
Azylový dům, CESOP	2	0
Celkem	49	49

BYDLENÍ BEZ ALTERNATIV

- *„radši bych byla bezdomovcem než jít domů“,*
- *Příklad dívky: od 14 let v ÚV, v 18 letech návrat do domu, který zdědila spolu s nevlastním bratrem, neviděla ho však od pěti let. Byl pro ni cizí člověk. Byla v domě nežádoucí a využívána k domácím pracím a k hlídání bratrovy dcery. Raději odešla do azylového domu...*

Sociální opora	Po odchodu z ÚV
Rodina	26
Přátelé	7
Sociální kurátor	4
Zvládají bez pomoci	10
Zvládají bez pomoci s obtížemi	6
Nežijí a nechtějí	2
Celkem	55

Pohled dítěte v ÚV

„Asi by mi pomohla mama, druhá babička, tata nevlastní a tak rodina, ale od některých pomoc nechcu. Ani od taty vlastního. Poradit by mně mohla i mamka, ale hlavně bych chtěla pomoct od babičky a od přítele.“

Tady, když něco potřebuju, tak to za mě všechno vyřizujou, což jako doma nebudou, to budu muset sama. Samostatnýho života se spíš bojím. ... Mám strach, jestli se uživím, mám strach, jestli budu mít, kde spát, co jíst, prostě jestli to bez těch osob tady zvládnou.“ :

Pracovní zapojení	Po odchodu z ÚV
Pracují	30
Mateřská dovolená	2
Rekvalifikovali se	2
Práci nesehnali	10
Práci nehledali	10
Nelegální způsob obživy	2
Celkem	56

Bariéry:

Hledání práce – nejtěžší období

Komunikace, pomalost, nálepkování

Nereálnost představ :
*„Budu chodit do práce.
(...) Já? Kosmetičku,
ale ... tak na to asi
nebudu mít no. Ale
chtěla bych dělat
kosmetičku nebo dělat u
dětí, strašně mě prostě
baví ... prostě jako, že
bych chtěla dělat u dětí,
no. Ve školce nebo
tak...
...s mou školou budu
dělat tak uklízečku leda,
nebo skladníka nebo
něco.“*

NABÍDKA PROFESNÍ PŘÍPRAVY

- 32 VÚ/27 obory SŠ v rámci zařízení, 5 mimo
 - všechny ve VÚ – závěrečná_zk_výuční list
 - skupina E E/dvouleté/tříleté obory_pro výkon jednoduchých prací v rámci dělnických povolání.
 - H_vzdělání poskytující vzdělání s výučním listem (Nařízení vlády č. 211/2010 Sb).
 - Ani jedna, která by nabízela obory ukončené maturitní zkouškou.
 - Nové formy
-
- Linhartová, V., 2012

TÉMA K DISKUZI O PROBLEMATICE ÚV, OV

Klíčová osoba

- Zkušenost ztráty – dětství, dospělost

Zvládání

Emoce, socializace, kognice

Odolnost

Komunita, stabilita

Transgenerační
Přenos

- Prevence

OBLASTI INTERVENCE V ÚV, OV

Klíčová osoba

- odpovědnost

Zvládání

sebereflexe

Odolnost

sebepodpora

Transgenerační
Přenos

- vzory

TÉMATA INTERVENCE

Příprava na život

- Denní režim
- Životní styl
- Zdraví

Profese

Předprofesní příprava
Hledání práce – kde, jak – formuláře,
životopis, vstupní pohovor

Rodičovství

- Antikoncepce
- Partnerské vztahy
- Konflikty, krize, násilí

Bydlení, finance

- Rozpočet, plánování, spoření, ochrana
- Žádost, vyjednávání, hledání bydlení, inkaso

ÚKOLY SPOLUPRÁCE SPECIÁLNĚPEDAGOGICKÉ A SOCIÁLNÍ PRÁCE

- ***Doména bydlení***
- ***Doména sociální opory***
- ***Doména profesního začlenění***

ÚKOLY SPOLUPRÁCE SPECIÁLNĚPEDAGOGICKÉ A SOCIÁLNÍ PRÁCE - DEFINUJTE

- **Doména bydlení** - připravit mladé lidi na vyjednávání s úřady při hledání bydlení – zvýšit jejich informovanost o systému a posilovat jejich kompetence k vyjednávání, ke sběru argumentů, k vyplňování dotazníků a formulářů, ke komunikaci s úřady atd. Jako nejpotřebnější se nám však jeví *spolupráce speciálněpedagogické a sociální práce pro hledání alternativních příležitostí pro bydlení* mladých lidí po přechodu z institucionální výchovy do života.
- **Doména sociální opory** - posilovat sociální kompetence mladých lidí v rámci intervenčních aktivit, např. modelový nácvik různých problémových situací, jejich vyhodnocování, hledání opory pro jejich řešení atd. Úkoly sociální práce jsou dle našeho názoru spíše v *následném provázení* mladých lidí po ukončení ústavní výchovy, zde vnímáme i potřebu úzké spolupráce obou oborů.
- **Doména profesního začlenění** - zvyšování povědomí mladých lidí o *profesních možnostech a příležitostech* a v posílení strategií důležitých pro rozhodování o profesi a pro získání pracovního místa.

Znalosti,
Dovednosti
Kompetence

Příležitost
Provázení
Poradenství

Práce

Bydlení

Sociální
stabilita

Místo

NÁSLEDNÉ PORADENSKÉ CENTRUM

Přechodné
bydlení

Opora
profesního
startu

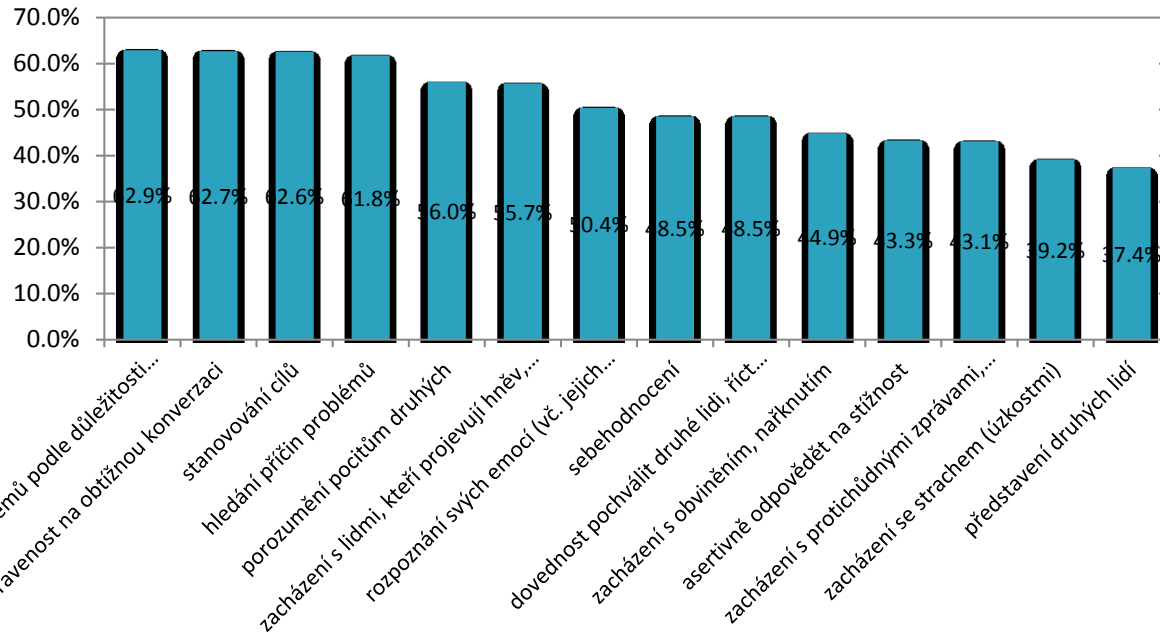
Krizová
intervence

Přechodný
azyl

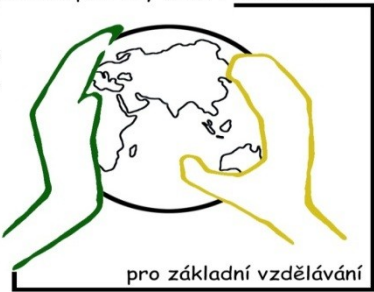
Konzultace

CHARAKTERISTIKA PORUCHY CHOVÁNÍ V PERSPEKTIVĚ DYSFUNKČNÍCH SOCIÁLNÍCH DOVEDNOSTÍ, KOMPETENCÍ

- E_dotazník
- 376
- respon. – ped.
- DD (48,6 %),
DDsŠ (15,1
%) VÚ
(36,2 %)
- Běhounková
(2012)

Code	MSM
Identity code	0021622443
Title	Special Needs of Pupils in the Context of the Framework Educational Programme for Elementary Education
Research Institution	Masaryk University
Place	Faculty of Education, Masaryk University
Main Researcher	prof. PhDr. Marie Vítková, CSc.
Period	2007-2013

